

ÅRSRAPPORT 2023

Dansk Vegetarisk Forening

INDHOLD

Redaktion:
Louise Johansen
Rune-Christoffer Dragsdahl
Berit Ertmann

Layout:
Camilla Grasson

Fotos anvendt uden angivelse:
Marie Luja Rasmussen
Daniel Barrera Madsen
Ditte Marie Gyldenberg
Kasper Rebien
Martin Keller
Jens Nannsen

Svanemærket
Trykkeri
5041 0004

KÆRE LÆSER
Side 3

HANDLINGSPLAN FOR
PLANTEBASEREDE FØDEVARER
Side 4

SAMARBEJDE OM POLITISK INDFLYDELSE
Side 5

FLERE GLOBALE RINGE I
VANDET
Side 6

FOKUS PÅ FINANSSEKTOREN
Side 7

AFGØRELSE PÅ VEJ I DANMARKS
FØRSTE KLIMARETSSAG
Side 8

PLANTEBASERET VIDENSCENTER:
INSPIRATION OM PLANTER OG ØKOLOGI
Side 9

PLANT FOOD FESTIVAL - TO DAGES FEST
MED 70 UDSTILLERE OG 4.200 GÆSTER
Side 12

STØRRE OG BEDRE UDVALG AF
RETTER OG PRODUKTER
Side 13

INSPIRATION OG OPLYSNING:
FRA FESTIVALQUIZ TIL INSPIRERENDE VIDEOER
Side 14

KONFERENCER FOR SUNDHEDSPROFESSIONELLE
OG EN OPSIGTSVÆKKENDE KAMPAGNE
Side 15

VORES HÅB OG ØNSKER FOR 2024
Side 16

KÆRE LÆSER

På mange måder har 2023 været endnu et historisk år i Dansk Vegetarisk Forening. Af højdepunkter kan nævnes:

1) Offentliggørelse af regeringens Handlingsplan for Plantebaserede Fødevarer, som beskriver en samlet plan for hele fødevaresystemet fra jord til bord. Handlingsplanen har vakt begejstring blandt andre vegetariske, veganske samt miljø- og klimaorganisationer over hele verden.

2) Vi har været i landsretten i Viborg i Danmarks første klimaretssag om greenwashing. Sammen med Klimabevægelsen i Danmark har vi stævnet Danish Crown for "klimakontrolleret gris" og "dansk gris er mere klimavenlig end du tror". Afgørelsen ventes at falde den 6. februar 2024.

3) I 2023 har DVF i regi af Plantebaseret Videnscenter gennemført 5 projekter med fokus på at fremme økologiske plantebaserede fødevarer. Projekterne har fokuseret på: Mere plantebaseret mad til højskoler og frie fagskoler, flere genkøb af økologiske plantebaserede produkter i detailhandlen, netværksskabelse for startups, arrangementer i regi af Netværk for Fremtidens Planteproteiner samt en kampagne om vigtigheden af økologi målrettet engagerede plantespisere og influencere.

4) Plant Food Festival (PFF) blev et stort tilløbsstykke med 4.200 besøgende og 70 udstillere i Øksnehallen i København. I år blev Politiken desuden mediepartner på festivalen. PPF blev muliggjort med støtte fra Fonden for økologisk landbrug, Plant Mate by Organic Plant Protein og Naturli' Foods.

5) En benchmarking af Danmarks 27 største banker vedr. bankernes politikker og målsætninger for at understøtte transformationen fra animalske fødevarer til plantebaserede fødevarer.

6) Kampagnen Planterig 6, hvor vi fik sat fokus på sammenhængen mellem en planterig kost og sunde blodkar overalt i kroppen.

VORES 6 PROGRAMOMRÅDER

- **Politik:** Vi påvirker de overordnede lovgivningsmæssige og finansielle rammer for en omstilling i retning af flere plantebaserede fødevarer.
- **Erhverv**: Vi påvirker fødevaremiljøerne, tilgængeligheden, udvalget og kvaliteten af plantebaserede måltider og produkter.
- **Uddannelse**: Vi fremmer opkvalificering af professionelle inden for sundhed, ernæring, gastronomi, foodservice, detail, finanssektoren m.fl.
- **Inspiration og oplysning:** Vi formidler viden og inspiration til private borgere gennem vores forskellige kommunikationskanaler samt foredrag, oplæg på skoler og til events.
- **Samarbejde:** Vi samarbejder med en lang række organisationer for at opnå større gennemslagskraft og rækkevidde.
- **Internationalt:** Vi skaber ringe i vandet ved at dele viden og best practices, som kan styrke den plantebaserede udvikling på verdensplan.

Igen i år viser vores årlige undersøgelse, som vi gennemfører i samarbejde med Coop Analyse, en stigning i befolkningsandelen, som lever overvejende eller helt vegetarisk. Tallene er nu oppe på 20 % af danskerne på tværs af alle aldersgrupper og hele 36 % blandt de unge mellem 18 og 34 år.

Der skal lyde en kæmpestor og dybfølt tak til alle medlemmer, bidragydere, samarbejdspartnere og frivillige. I muliggør, at vi kan arbejde for et bæredygtigt, etisk og sundt fødevaresystem.

Rigtig god læselyst – og godt nytår.

Grønne hilsener,
fra os alle i Dansk Vegetarisk Forening

HANDLINGSPLAN FOR PLANTEBASEREDE FØDEVARER

Fredag den 13. november 2023 blev den længe ventede Handlingsplan for Plantebaserede Fødevarer endelig offentliggjort af regeringen.

Vi har ventet spændt på handlingsplanen, og allerede i 2021 indsendte vi i samarbejde med en række andre organisationer et skriftligt input til handlingsplanen, ligesom vi på vores politiske møder løbende har lagt vægt på handlingsplanen som et vigtigt værktøj til at fremme udbredelsen af plantebaserede fødevarer i Danmark og globalt samt understøtte en transformation af dansk landbrug.

Danmark er nu officielt det første land i verden, som har udarbejdet en handlingsplan for plantebaserede fødevarer. I handlingsplanen står der: "Regeringens vision er, at Danmarks produktion og forbrug kan inspirere resten af verden", ligesom det af planen fremgår, at vi skal fokusere på udviklingen hele vejen fra jord til bord.

Handlingsplanen for plantebaserede fødevarer er en del af landbrugsaftalen fra 2021.

I et internationalt perspektiv er handlingsplanen banebrydende, og vi har gennem de sidste to år løbende fået henvendelser fra NGO'er, politikere og erhvervsliv i udlandet, der har ventet spændt på handlingsplanen. Nu da handlingsplanen er udkommet, har vi indtil videre afholdt to webinarer med deltagere fra hele verden og en række 1:1 møder. Vores generalsekretær Rune-Christoffer Dragsdahl har desuden været i USA og Kina samt på FN's klimatopmøde for at fortælle om handlingsplanen og Fonden for Plantebaserede Fødevarer. Og vi er langt fra færdige endnu — i 2024 er vi allerede inviteret til Holland, Belgien og Brasilien.

Set igennem en positiv linse er handlingsplanen helhedsorienteret og rummer mange aspekter af fødevaresystemet - fra forskning, produktudvikling og eksport af plantebaserede produkter til opkvalificering af køkkenprofessionelle. Dette er noget, vi længe har påpeget som nødvendigt, hvis ambitionen om at gøre Danmark til et foregangsland inden for plantebaseret omstilling skal lykkes.

Handlingsplanen lover også et større fokus på forskning indenfor plantebaserede fødevarer, og blot to uger efter afsatte Regeringen og Folketinget yderligere 35 millioner kroner øremærket dette.

På den knap så positive side indeholder handlingsplanen ikke konkrete målsætninger om f.eks. DVF's grønne mærkesag om en grøn valgmulighed i alle offentlige køkkener samt en målsætning for CO2-reduktion fra maden i alle offentlige køkkener; ej heller et eftersyn af alle relevante uddannelser som arbejder med fødevarer og ernæring. De ambitiøse intentioner i handlingsplanen er heller ikke finansieret, hvorfor mere finansiering til området, bl.a. via Fonden for Plantebaserede Fødevarer, bliver et centralt fokusområde i DVF's politiske arbejde i de kommende år.

I de kommende år kommer vi derfor på den ene side til at fortælle om den banebrydende handlingsplan rundt om i verden, så andre lande kan blive inspireret til at lave deres egne handlingsplaner og oprette fonde som den danske - samtidig med at vi i Danmark vil blive ved med at presse på for målbare målsætninger og meget mere handling og finansiering.

SAMARBEJDE OM POLITISK INDFLYDELSE

Den 15. november udgav DVF sammen med otte andre grønne organisationer rapporten Fra foder til føde II - En ny vej for dansk landbrugsproduktion og fødevareforbrug inden for planetens grænser.

Deltagende organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Vegetarisk Forening
Dyrenes Beskyttelse
Foreningen for Regenerativt Jordbrug
Foreningen Klimabevægelsen i Danmark
Greenpeace
Rådet for Grøn Omstilling
World Animal Protection
Økologisk Landsforening

Rapporten viser, hvordan dansk landbrug og fødevareproduktion kan se ud, hvis Danmarks landbrugs- og fødevareproduktion skal respektere de planetære grænser samt overholde den danske klimalov, Paris-aftalen og andre bindende målsætninger inden for vandmiljø, natur, biodiversitet, dyrevelfærd og drikkevand. Med de ændringer, som rapporten italesætter, vil Danmark i 2040 stå med et landbrug og en fødevareproduktion, hvor der bliver produceret mad til mindst samme antal mennesker som i dag, samtidigt med, at pladsen til natur fordobles, arealet med skov bliver større, og landbrugsdyrene anerkendes som levende og sansende væsner, som Dyrevelfærdsloven kræver det.

Også i 2023 har vi haft dialogmøder med en række af Folketingets partier med henblik på at drøfte initiativer, som kan fremme den plantebaserede udvikling på flere forskellige fronter. Vi oplever oprigtig interesse fra mange partier, omend det er forskellige initiativer, de kan se sig selv i.

Vi var også på Folkemødet, hvor vi i grønne omgivelser i Danchells Anlæg havde teltet "Fremtidens Plantebaserede Fødevarer" i samarbejde med Plantebranchen. Det var et stort telt på 108 kvm med plads til op til 125 siddende besøgende. I løbet af Folkemødets tre dage gennemførte vi 23 oplæg og indslag. I forbindelse med en række af vores debatter uddelte vi sammen med Plantebranchen lækre økologiske plantebaserede smagsprøver til de besøgende. Vores telt på Folkemødet var delvist støttet af Fonden for økologisk landbrug.

Efter to års ventetid blev Fonden for Plantebaserede Fødevarer (Plantefonden i daglig tale) endelig til virkelighed i 2023. Vi ser Plantefonden som et vigtigt skridt til at understøtte den plantebaserede sektors udvikling i Danmark, og interessen for fondens første ansøgningsrunde har også været høj. 97 projekter søgte samlet om et beløb, der var 4 gange større end de afsatte midler i fonden.

2023 blev også året, hvor vi blev optaget som rådsmedlem af Forbrugerrådet TÆNK. Vi har i mange år haft et godt og tæt samarbejde, herunder i forbindelse med klimaretssagen, og vi ser frem til gennem vores medlemskab at bidrage til de forbrugerpolitiske dagsordener relateret til fødevarer.

2023 blev ligeledes året, hvor vi fik fastsat en dato for vores to retssager om retten til et plantebaseret måltid i alle offentlige køkkener. Den ene retssag, som vedrører Jammerbugt Kommune, finder sted i januar, mens retssagen som vedrører Region Hovedstaden finder sted i april. Vi har ventet længe på, at disse retssager skulle komme for domstolene, så vi kan få klarhed over retten til at leve vegetarisk/vegansk i Danmark.

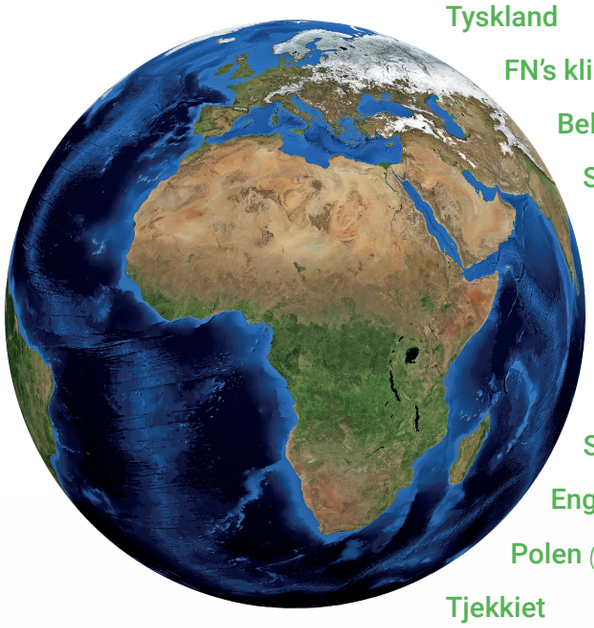
Grøn Konference på Christiansborg
Foto:Freya Helmersen

FLERE GLOBALE RINGE I VANDET

Med udgivelsen af Handlingsplan for Plantebaserede Fødevarer samt oprettelse af Fonden for Plantebaserede Fødevarer har der været rift om DVF til oplæg, debatter og præsentationer rundt om i verden. Dette er både sket ved, at generalsekretær Rune-Christoffer Dragsdahl eller sekretariatschef Louise Johansen har været fysisk til stede, og ved at vi har arrangeret en række webinarer med deltagere fra hele verden.

Vi ser det som fuldkommen centralt for DVF som organisation at dele de initiativer, som sker her i Danmark med henblik på at inspirere andre lande og veg-organisationer, så det bliver muligt at styrke den plantebaserede udvikling på verdensplan. Dette oplever vi et stort behov for, for hvis Danmark, som et af de lande i verden med den største animalske produktion målt pr. indbygger, kan iværksætte og afsætte midler til plantebaserede initiativer, er det også muligt for andre lande i verden. Ligeledes giver vores deltagelse mulighed for at få input og inspiration fra andre organisationer og lande til, hvordan vi kan styrke den plantebaserede udvikling i Danmark.

Vi har deltaget på konferencer og møder i en række europæiske lande, foruden Reducetarian Summit i Colorado, China Vegan Summit i Suzhou og FN's klimatopmøde i Dubai. Desuden har vi deltaget i interviews med internationale medier som bl.a. Forbes og BBC.

Tyskland
FN's klimatopmøde i UAE
Belgien *(to gange)*
Schweiz
USA
Kina
Portugal
Ungarn
Sverige
England *(to gange)*
Polen *(to gange)*
Tjekkiet

FOKUS PÅ FINANSSEKTOREN

I 2023 fik vi med en bevilling fra den tværeuropæiske organisation Healthy Food, Healthy Planet (HFHP) mulighed for at sætte fokus på finanssektoren, og hvordan denne bidrager til omstillingen af vores fødevaresystem i retning af flere plantebaserede fødevarer.

Dette gjorde vi med den hidtil største gennemgang af danske bankers handling inden for fødevareproduktion. Dette arbejde udmøntede sig i rapporten "Finanssektorens rolle i omstillingen mod et mere plantebaseret fødevaresystem", som blev udgivet i samarbejde med Rådet for Grøn Omstilling, Dyrenes Beskyttelse og Greenpeace.

Rapporten, som blev skrevet af vores projektleder Clara Drenck, indeholdt en benchmarking af de 27 største banker i Danmark samt en grundig gennemgang af hvert pengeinstituts handling og ambitioner på området. Rapporten viste, at langt størstedelen af bankerne mangler både målsætninger og viden på området for bæredygtighed inden for landbrug og fødevarer. På denne baggrund gav DVF i samarbejde med de øvrige samarbejdspartnere bag rapporten 10 konkrete forslag til, hvordan bankerne kan ændre praksis fremadrettet og fremtidssikre fødevareproduktionen gennem rådgivning og investeringer i en mere bæredygtig retning. Vi foreslår blandt andet, at den danske finanssektor for at bidrage til omstillingen sætter konkrete mål.

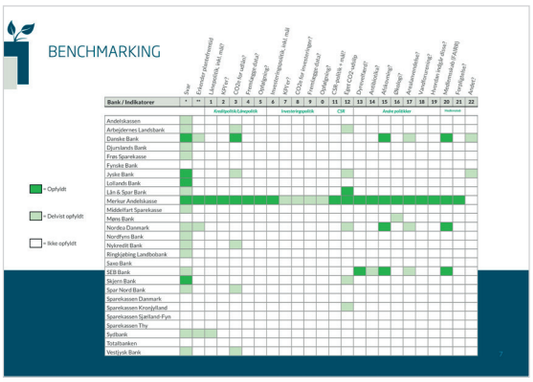
I en flot ramme på Folkemødet på Bornholm afholdt vi to debatter med afsæt i rapportens resultater. Her deltog repræsentanter fra både Danske Bank, Nordea, DLR Kredit og brancheorganisationen Finans Danmark. Vi fik også bragt en kronik om benchmarkingen i Information.

Med afsæt i vores erfaringer fra bank-analysen har vi fået en bevilling fra den amerikanske klimafond ClimateWorks Foundation til at fortsætte vores arbejde med finanssektoren i 2024. Det indebærer, at vi skal udarbejde undervisningsmateriale til bankrådgivere for at klæde dem bedre på til at kunne rådgive og inspirere kunderne i forhold til plantebaseret fødevareproduktion.

Desuden skal vi lave en ny benchmarking - denne gang af 10 pensionsselskaber i Danmark.

AFGØRELSE PÅ VEJ I DANMARKS FØRSTE KLIMARETSSAG

Mandag den 20. november blev Danmarks første klimaretssag indledt ved Vestre Landsret i Viborg. Retssagen har strakt sig over seks dage og har til formål at afklare, om Danish Crowns greenwashing af såkaldt "klimakontrolleret" og "klimavenligt" svinekød er en overtrædelse af markedsføringsloven. Forbrugerrådet TÆNK, som er forbrugernes vagthund, står på vores og Klimabevægelsen i Danmarks side, mens Landbrug & Fødevarer og Dansk Industri står på Danish Crowns side i retssagen.

Forud for retssagens begyndelse fik vi den glædelige meddelelse, at vi havde fået bevilget fri proces i sagen. Dette betyder, at vores advokatomkostninger ved retssagen dækkes af staten, fordi sagen betragtes som principiel. Det eventuelle overskud af indsamlede midler, hvis vi vinder sagen, og hvis dommen ikke ankes til Højesteret, vil blive anvendt til oplysningskampagner om svinekød og klima.

Retssagen er blevet dækket af samtlige nationale medier - aviser, tv, radio og podcasts samt flere internationale medier. DVF's generalsekretær Rune-Christoffer Dragsdahl medvirkede bl.a. i et indslag i TV-Avisen og i Ring til P4. Du kan se et udpluk af alle omtalerne af retssagen herunder.

Afgørelsen forventes at falde den 6. februar 2024. Afgørelsen forventes at skabe præcedens for klimamæssig markedsføring af fødevarer fremadrette.

I sommeren 2020 lancerede Danish Crown en af deres dyreste kampagner nogensinde med en påstand om, at "dansk gris er mere klimavenlig, end du tror" samt anvendelsen af mærket "klimakontrolleret gris".

DR Nyheder / TV Avisen, mandag den 20. november
"Vegetarer og Danish Crown går i flæsket på hinanden i landsretten: Må man kalde svinekød for 'klimavenligt'?".

TV 2, mandag den 20. november
"Bruger Danish Crown vildledende markedsføring?".

DR P1 Guld og Grønne Skove 21. november
"Grønne grise".

Ring til Radio 4 - 22. november
"Ring til Radio 4 Podcast"

Information, 25. november
"Danish Crowns 'klimasvin' er for retten og rejser principielle spørgsmål om greenwashing".

PLANTEBASERET VIDENSCENTER: INSPIRATION OM PLANTER OG ØKOLOGI TIL ALLE PROFESSIONELLE

Plantebaseret Videnscenter (PBV), med centerleder Katrine Ejlerskov i spidsen, arbejdede igen i år på en række af spændende og forandringsskabende projekter med støtte fra Fonden for Økologisk Landbrug (FØL).

Nogle af de projekter og aktiviteter, som DVF har været projektleder på, kan du læse mere om på de følgende sider. Ud over projekterne, som DVF varetager, har Økologisk Landsforening også haft en række projekter, de var ansvarlige for — alle med planter og økologi i fokus. Ud over de konkrete projekter i regi af PBV, modtager PBV også løbende henvendelser fra aktører, som gerne vil samarbejde og have mere viden om denne dagsorden.

Tilbage i oktober 2020 etablerede vi sammen med Økologisk Landsforening (ØL) Plantebaseret Videnscenter (PBV) med det formål at styrke vidensgrundlaget for et mere økologisk, plantebaseret fødevaresystem fra jord til bord.

Netværk for Fremtidens Planteproteiner 3.0

Igen i år blev der afholdt matchmaking-events, netværksarrangementer, netværksseminarer, netværkskonferencer og netværksaften i regi af Netværk for Fremtidens Planteproteiner. Netværkslederen er Daniel Barrera Madsen, og netværket er nu oppe på 200 medlemmer på tværs af fødevaresektoren fra jord til bord. Herudover blev der i regi af netværket lavet en omfattende kortlægning (et dokument på over 50 sider!) af alle projekter og aktiviteter relateret til den plantebaserede omstilling - herunder fordelingen af projekter og aktiviteter, hvilket har bidraget til at skabe et overblik over alt det, som sker i Danmark inden for den plantebaserede omstilling.

Det største arrangement i regi af netværket blev afholdt torsdag den 28. september på Christiansborg i samarbejde med Dansk Erhverv og Plantebranchen med temaet 'Fødevarer i en plantebaseret fremtid'. Her deltog 150 professionelle aktører. Ligeledes afholdt netværket i samarbejde med Dansk Industri et matchmaking-event omhandlende økologisk plantebaseret convenience-mad, hvor 40 professionelle deltog og netværkede på kryds og tværs. Formålet med matchmaking-eventet var at inspirere producenter og ingrediensvirksomheder på tværs af branchen til at samarbejde om at lave flere løsninger, og for at give detailbranchen mulighed for at opleve de plantebaserede økologiske produkter på det danske marked.

Årets sidste arrangement i regi af netværket fandt sted den 29. november, hvor 100 professionelle aktører fik mulighed for at høre oplæg af professor Andrew Knight om, hvordan både mennesker, hunde og katte påvirker kloden gennem den mad, vi spiser, samt kåre Årets Grønne Iværksætter, som blev Matr Foods.

Herudover blev Mikkel Hindhede-prisen uddelt til Ulrich Kern-Hansen og Fie Graugaard for at tage idealisme til et nyt niveau ved at foretage Danmarks største private investering i plantebaserede fødevarer – og samtidig altid have blik for strategiske initiativer, der gavner den plantebaserede udvikling generelt, og altid med økologiens helhedssyn.

Netværk for Foodservice

Inspiration og vidensdeling er i fokus, når netværket mødes til fem arrangementer om året og dykker ned i temaer med hovedfokus på bæredygtig udvikling. I år har netværket både været omkring biodiversitet, økologi og bæredygtighed, nudging mod grønnere kantiner, fremtidens fødevareforsyning og klimaforandringer, samt bæredygtig ledelse. Vi oplever meget positiv feedback fra netværket, både i forhold til at tale hinanden op, blive klogere og dele udfordringer i hvordan vi får flere planter på de offentlige og private køkkeners tallerken. Marie Luja Rasmussen er netværksleder her.

OPstart: En hub for økologiske plantebaserede startups

Startups udgør et betydningsfuldt vækstlag i forhold til udviklingen af nye og innovative plantebaserede produkter. Vi fik derfor også i 2023 mulighed for at understøtte økologiske plantebaserede startups med netværksevent, smagstests, sparring og rådgivning og deltagelse på dette års Plant Food Festival. I år deltog 16 startups i projektet, hvoraf nogle var gengangere fra 2022. Det er dejligt at opleve den gejst, som disse startups lægger for dagen, og en del af produkterne fra de deltagende startups er også godt på vej ud til borgerne. Claire Demontreuil har i 2023 været projektleder for dette projekt.

Økologisk, plantebaseret mad på højskoler og frie fagskoler

I 2023 havde vi mulighed for qua projektet økologisk, plantebaseret mad på højskoler og frie fagskoler at komme i kontakt med nogle helt nye målgrupper sammen med undervisningsvirksomheden 'Køkkenkultur'. Her afholdt vi otte workshops for køkkenfaglige på højskoler og frie fagskoler under navnet "Mindre kød – mere smag". Her nåede vi ud til 85 køkkenprofessionelle. Derudover er der i projektet blevet udviklet et opskriftshæfte til de køkkenfaglige i samarbejde med Aarstiderne, som er tilgængeligt på den køkkenfaglige portal metodikogsmag.dk.

Ligeledes er der udviklet en video, plakat og pjece målrettet køkkenfaglige med fokus på ernæringsmæssige opmærksomhedspunkter relateret til plantebaserede kostformer. Herudover er der udarbejdet et omfattende undervisningsmateriale målrettet elever på højskoler og frie fagskoler, der forklarer, hvorfor økologisk, plantebaseret kost bidrager til mere biodiversitet. Materialet er delt op i emner og er bygget meget visuelt op med links til korte videoer med DVF's verdensmålschef Martin Keller, ligesom undervisningsmaterialet indeholder aktiviteter i køkkenet såvel som i naturen i varierende længde og omfang for eleverne.

Det er vores projektledere Clara Drenck og Marie Luja Rasmussen, som har stået for projektet.

Flere genkøb i detailhandlen

Detailhandlen er fortsat et vigtigt fokusområde for os, da detailhandlen i høj grad er dagsordensættende for vores fødevareindkøb, og derfor er det helt centralt at få disse aktører til at fremme økologiske plantebaserede produkter.

I dette projekt, koordineret af Marie Luja Rasmussen, afholdt vi bl.a. 10 dialogmøder med forskellige supermarkeder. Det som supermarkederne særligt lægger vægt på aktuelt er pris, hvilket har påvirket supermarkedernes bæredygtighedsstrategier og mindsket deres fokus på at teste nye plantebaserede, økologiske produkter.

På den positive side oplevede vi dog fortsat interesse for, hvad der rører sig på markedet inden for det plantebaserede og økologiske samt stor interesse for vores supermarkedsundersøgelse, som vi foretog blandt 12 supermarkedskæder (en online) i 3 butikker på tværs af landet i uge 39. Ligeledes holdt vi oplæg for Coops Plantenetværk, som er et tværfagligt frivilligt fællesskab, bestående af ansvarlige eller junior-kategoriplanlæggere, fra markedsføringsafdelingerne eller ansvarlige fra Coop Invest. Disse deltog alle med stor interesse for forbrugertendenser, nye produkter samt placering og nudging.

Vi har også deltaget i et projekt med titlen "Markedsinformation: Feltarbejde blandt vigtige aktører i den plantebaserede værdikæde". Her gennemførte vores analysemedarbejder Matilde Laulund et antropologisk feltarbejde blandt indkøbere og grossister. Feltarbejdet skulle gøre os meget klogere på, hvor barriererne er, når det kommer til at få flere plantebaserede fødevarer på markedet, i en bedre kvalitet og på en måde, der får folk til oftere at købe dem. Feltarbejdet har således bidraget med vigtige indsigter i forhold til indkøbernes personlige smag, fakta og mavefornemmelser, fællesskab og den fysiske indretning af butikkerne. Indsigterne videreformidler vi til detailhandlen via møder og oplæg.

Deltagelse på messer i Danmark med fokus på professionelle

I 2023 var vi til stede med stand på Dansk Caters cateringmesse Midt i Herning, IKA's årsmesse for indkøbere, og på Nordic Organic Food Fair i Sverige. På Madværkstedet i Lokomotivværkstedet holdt Katrine Ejlerskov og Martin Keller workshops med inspiration til brug af de nordiske sorter af bælgfrugter, mens startup-virksomhederne i OPstart havde et fællesområde med stande.

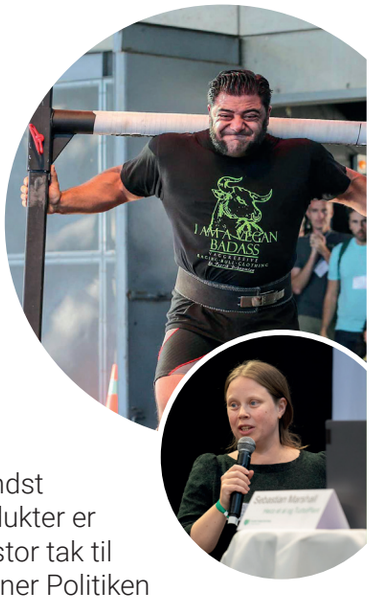
Projektleder Marie Luja Rasmussen var også forbi Møde- og Eventmessen for at tale grøn mad med indkøbere og kursus- og konferencesteder.

PLANT FOOD FESTIVAL: TO DAGES FEST MED 70 UDSTILLERE OG 4.200 GÆSTER

Den første weekend i november blev igen et tilløbsstykke i Øksnehallen, da dørene blev slået op til Plant Food Festival. Det var kulminationen på mange måneders forarbejde fra erhvervschef Mie Nordly, som fik hjælp fra projektleder Daniel Barrera Madsen til at sælge stadepladser og fra vores kommunikationsmedarbejder Ditte Marie Gyldenberg til at skabe synlighed om messen i månederne op til.

Vi tog det bedste med fra sidste års Organic Plant-Based Expo og fik tilføjet endnu flere stadeholdere og et mediepartnerskab med Politiken, som skulle hjælpe os med at nå en endnu større målgruppe. Dette skete blandt andet via et fysisk tillæg om plantebaserede fødevarer på 20 sider, som blev omdelt til alle Politikens abonnenter. En historisk dybdegående påvirkning af et stort antal danskere. Særtillægget blev udarbejdet af vores pressechef Berit Ertmann.

I alt 4.200 besøgende gik på opdagelse blandt de 70 stadeholdere på Plant Food Festival. Her fik de mulighed for at smage på plantebaserede produkter, og i de fleste tilfælde økologiske plantebaserede produkter, som spændte lige fra plantebøffer, plantedrikke, oste, vegetabilske proteiner, snacks, konfekture og rene råvarer til alt, som kan bruges til at tilberede lækre plantebaserede retter. Hvis de besøgende havde brug for en pause fra alle smagsprøverne, var der masser af oplæg på scenen, som kunne bidrage til inspiration, refleksion og diskussion. Plant Food Festival blev muliggjort med tilskud fra Fonden for økologisk landbrug og sponsorater fra Plant Mate by Organic Plant Protein og Naturli' Foods.

Vi vil gerne sige tusind tak til alle jer, som kom forbi og bakkede op om dette udstillingsvindue for plantebaserede produkter. Vi ser Plant Food Festival som et vigtigt bidrag til at få flere til at smage på plantebaserede produkter og blive nysgerrige på de mange muligheder og ikke mindst opleve, at plantebaserede produkter er for alle. Der skal også lyde en stor tak til vores kommercielle mediepartner Politiken for at teame op med os på denne vigtige dagsorden, samt alle stadeholderne, der med gejst og viden fortalte om deres produkter.

ÅRETS STADEHOLDERE

- Vild Is
- Shape
- Kombucha Time
- Dava Foods
- Plant2Food
- SunFlux ApS
- Politiken
- CphFarmHouse
- Økologisk Landsforening
- Kopenhagen Konfectionery
- DVF
- Cook it
- Mill & Mortar
- Dyrenes julekalender
- TurboPlant
- Dyrenes Venner
- Casheury
- Dyrenes Alliance
- hndl ApS
- Bamboox Aps
- Veganfood
- Byoms ApS
- Tasteful Foods
- Vegan Delights / ESA Vegan AB
- NODA Copenhagen
- Æbibo
- Lê Trang
- Mercy Copenhagen
- Tasty Coconut
- Glean Aps
- Tiny gardens aps
- Raw Culture ApS
- Kakaoarbo
- Naturli'
- Vihreä Härkä
- The Organic Crave Company ApS
- København Kombucha
- Lini's Bites GmbH
- Snebjørks Plantemad
- Nøddebazaren ApS
- Nordic Koji Company
- Evergreen
- MayMays
- Luxuslife
- Pods of Beans
- Havtorn Bornholm ApS
- Veluv.it ApS
- SimpleGreens ApS
- DRYK
- Bælg aps
- MATR Foods
- Uhhmami
- Rømer Vegan Product ApS
- Ma-Mam
- Organic Plant Protein
- REST
- NatureSource
- Sedas Plantekøkken
- Contempehrary
- NORSAN GmbH
- Grøn Fokus
- Aarstiderne
- Lotus Arts
- REDUCED ApS
- Charlie Heart ApS / Dansk camelina
- Pure Dansk

STØRRE OG BEDRE UDVALG AF RETTER OG PRODUKTER

Vores ønske om at øge tilgængeligheden og udbuddet af plantebaserede og særligt økologiske produkter og måltider kræver et tæt samarbejde med foodservice, detailhandlen, plantebaserede producenter, andre erhvervsorganisationer m.fl. Nedenfor præsenterer vi et udpluk af de forskellige aktiviteter, vi har gennemført i 2023 for at fremme dette ønske:

Grøn Januar

Til Grøn Januar deltog 42 virksomheder, hvilket er en forøgelse på 23 i forhold til 2022. Grøn Januar er et tiltag, som skal få flere til at tilbyde og synliggøre de plantebaserede retter og produkter. Til vores møder med interessenter relateret til foodservice, kantiner og detail er der stor nysgerrighed og interesse for denne kampagne, og tilslutningen er stigende frem mod januar 2024. Året efter vil kampagnen vokse yderligere, da vi har fået fondsmidler til at styrke denne indsats frem mod januar 2025.

Den årlige supermarkedsundersøgelse

Kåringen sætter fokus på de supermarkeder, der gør en indsats for at få flere planter på hylderne, og som derfor kan inspirere andre til at gøre som dem.

I igen i år tog Bilka prisen som "Årets plantebaserede supermarked" med den højeste score – 83,3 point ud af 100 mulige. Det er femte år i træk, at Bilka vinder prisen. Bilka scorer især højt på, at butikkerne har et meget stort udvalg af plantebaserede produkter, herunder et godt økologisk udvalg, samt en god placering af produkterne og lave priser på mange basisvarer.

Lidl blev i år kåret som 'Årets plantebaserede discountsupermarked' med 59,8 ud af 100 point. Lidl udmærker sig især ved at have bredt sortiment særligt indenfor køderstatninger og slik, is og chokolade. Derudover har de bl.a. deres egen veganske serie, Vemondo. Kæden er ligeledes god til at placere de veganske produkter på logiske steder i butikkerne, således at f.eks. den veganske ost kan findes der, hvor de andre oste også er.

Spar blev i år kåret som "Årets højdespringer". Det skyldes især en udvidelse af sortimentet, og en forbedring i placeringen af produkterne, hvor flere af de plantebaserede produkter har fået plads ved siden af de animalske produkter, så de er nemme at finde.

Vinderen af 'Bedst-i-pris' er i år også Bilka. Det er tredje gang, at Bilka vinder denne pris. Netto og Føtex kommer ind på henholdsvis 2. og 3. pladsen.

Hvad angår prisen på i alt 13 basisvarer var der en prisforskel på intet mindre end 137,74 kr. mellem det billigste og dyreste supermarked. Det er især på varer som økologisk tofu, hummus og falafler, at prisforskellen er størst.

Mærkningsordning for vegetariske og veganske produkter

At læse ingredienslister kan ofte være en jungle, og derfor kan indkøb af vegetariske og veganske varer gøres betydeligt nemmere med en mærkning af disse. Derfor tilbyder DVF mærkning af vegetariske og veganske produkter med Det Grønne Hjerte eller V-label. I 2023 havde vi 444 produkter med Det Grønne Hjerte og 183 produkter med V-label. Kendskabsgraden til Det Grønne Hjerte er steget fra 24 % i 2020 til 30 % i 2023 (Kilde: Coop Analyse). Det er Claire Demontreuil og Jeanne Svalebech, som står for mærkningsordningen, superviseret af erhvervschef Mie Nordly.

INSPIRATION OG OPLYSNING: FRA FESTIVALQUIZ TIL INSPIRERENDE VIDEOER

Vi var igen i år til stede på festivalen NorthSide i Aarhus, hvor de plantebaserede retter er i centrum. Her kunne gæsterne møde DVF i området The Village og få testet deres viden om bælgfrugter og musik i de medbragte quizzer. Også i 2023 rådgav DVF, i regi af Plantebaseret Videnscenter, NorthSide Festival om navngivning af retter og anvendelse af vegetariske og veganske piktogrammer.

Ansvarlig for mad og drikkevarer på NorthSide Peter Skoven kunne desuden fortælle, at stemningen op til festivalen i år var meget positiv i forhold til madplakaten. På baggrund af madprogrammet og en række andre grønne initiativer kunne Northside i år også melde ud, at de havde reduceret deres CO2-udledning med hele 30 % i forhold til 2022, til trods for markant flere gæster på pladsen. Den vegetariske og veganske mad tegnede sig for en stor del af succesen med at reducere klimaaftrykket.

Vi håber, at mange flere festivaler og attraktioner vil lade sig inspirere af NorthSide, og vi vil også forsøge at udbrede og dele deres erfaringer med andre i forbindelse med vores nye projekt, "Flere plantebaserede retter på festivaler og attraktioner", som søsættes i 2024.

2023 stod også i biodiversitetens tegn, da vi, i særdeleshed vores verdensmålschef Martin Keller, gennem oplæg for skoler, gymnasier, studerende fra Indonesien, besøgende på Kulturnatten m.fl. og videoer på de sociale medier satte fokus på koblingen mellem biodiversitet og plantebaseret kost. Mange taler nemlig om, at vi skal passe på biodiversiteten, men få kobler dette til, hvad vi spiser. Denne pointe er vigtig at fremhæve igen og igen.

Mere økologi til de engagerede plantespisere og influencere

I projektet 'Mere økologi til de engagerede plantespisere og influencere, som Simone Canvin har været projektleder på, var der fokus på at formidle, hvorfor økologi er vigtigt, når vi køber grøntsager, frugt og plantebaserede fødevarer, og hvordan økologi også kobler sig til biodiversitet. Derfor blev der afholdt udflugter for forskellige influencere med henblik på at gøre dem klogere på dette emne, så de kunne dele det med deres mange følgere. Herudover har 21 influencere og andre centrale plantebaserede aktører takket ja til muligheden for at få testet deres urin for pesticider og giftrester. Urinprøverne blev analyseret på et laboratorium i Sverige, og det var professor Lisbeth Knudsen fra Københavns Universitet med speciale i toksikologi og biomonitorering af miljø- og arbejdsmiljøpåvirkninger, som skulle overbringe hver deltager deres prøvesvar.

Prøvesvarene på tværs af de 21 deltagere viste, at de havde 10 af 14 forskellige pesticidrester i deres prøver. Hos alle deltagere blev stoffet 'Chlorpyrifos' fundet, som har været forbudt at bruge i Danmark siden 2006 og i Europa siden 2019!

Vi har i regi af projektet delt og formidlet 20 videoer på de sociale medier med forskellige vinkler på økologi. Videoerne nåede ud til 2 millioner!

Vores tilbagevendende arrangementer som sommerfest og julefrokost fik i 2023 samlet glade plantespisere og andre nysgerrige. I 2024 ser vi frem til at kunne afholde endnu flere arrangementer rundt om i Danmark, herunder de længe ventede foredrag med den verdensberømte læge Michael Greger.

KONFERENCER FOR SUNDHEDS-PROFESSIONELLE OG EN OPSIGTS-VÆKKENDE KAMPAGNE

Med vores bevilling fra den tværeuropæiske organisation Healthy Food, Healthy Planet (HFHP) fik vi i 2023 mulighed for at komme i en tættere dialog med de sundhedsprofessionelle i Danmark. De sundhedsprofessionelle har i vores optik en central rolle, hvis vi skal have sat større fokus på sammenhængen mellem en planterig kost og lavere dødelighed og mindre risiko for sygdomme som f.eks. hjertekarsygdomme, type 2-diabetes og visse former for kræft.

Med bevillingen fik vi mulighed for at afprøve nogle forskellige tilgange til, hvordan sundhedsprofessionelle bedst kan engageres i den plantebaserede dagsorden.

Konferencer for sundhedsprofessionelle

Vi afholdt to ernæringskonferencer for læger og andre sundhedsprofessionelle i hhv. Aarhus og København med i alt ca. 250 deltagere. Konferencerne blev arrangeret af vores projektleder Kasper Rebien.

Her blev der holdt en række oplæg fra internationalt anerkendte forskere og læger, ligesom deltagerne fik mulighed for at netværke på tværs. På baggrund af deltagernes evalueringer er der uden tvivl ønske om flere af sådanne konferencer og arrangementer, og vi er derfor meget glade for, at vi har fået fondsstøtte til at kunne afholde endnu en ernæringskonference i 2024. Vi søger desuden midler til at kunne styrke denne indsats yderligere.

Kampagnen Planterig 6

Planterig 6-kampagnen blev lanceret i foråret og nåede ud til over en million danskere. Den blev udviklet af vores projektleder og videomedarbejder Kasper Rebien og bestod af et hjemmesideunivers med en litteraturgennemgang og opskrifter, helsidesannoncer i Politiken og Jyllands-Posten, to kampagnefilm, to videoer med lægefaglige eksperter samt store plakater i byrummet i København.

Planterig 6 sætter fokus på erektil dysfunktion (i daglig tale rejsningsproblemer), da erektil dysfunktion kan være et symptom på manglende blodgennemstrømning og derfor en tidlig indikator på en kredsløbssygdom. Dette er ikke noget, der bliver talt meget om, og derfor er det et emne, vi ønskede at sætte fokus på - med inspiration fra dokumentaren The Game Changers fra 2018.

Kampagnen blev rost af et enigt panel i News & Co. på TV 2 News, så vi håber, at vi kan skaffe midler til at fortsætte og videreudvikle kampagnen i fremtiden.

VORES HÅB OG ØNSKER FOR 2024

Vi håber, at vi får medhold i alle tre retssager, både retssagen mod Danish Crown samt sagerne mod Jammerbugt Kommune og Region Hovedstaden om retten til plantebaseret mad i de offentlige køkkener. Vores ønske er, at disse sager vil skabe præcedens, så vi stopper greenwashing af stærkt klimabelastende fødevarer - og giver alle, der ønsker det, adgang til nærende plantebaserede måltider i landets offentlige køkkener.

Ligeledes er det vores håb for det kommende år, at vi i samarbejde med vores stadigt større og bredere netværk, får mulighed for at skabe strukturelle forandringer af vores fødevaresystem og adgang til flere nærende plantebaserede måltider overalt i samfundet. Dette vil vi blandt andet arbejde for gennem vores politiske arbejde, vores Netværk for Fremtidens Planteproteiner, gennem mange nye spændende projekter under Plantebaseret Videnscenters vinger og ikke mindst gennem vores tilstedeværelse i medierne.

Desuden glæder vi os til at fortsætte vores tætte samarbejde med Økologisk Landsforening, Plantebranchen, Forbrugerrådet TÆNK, Klimabevægelsen i Danmark, Dansk Erhverv, Kost og Ernæringsforbundet, Hotel- og Restaurantskolen og Miljømærkning Danmark i regi af Netværk for Foodservice - samt en række andre organisationer.

Med handlingsplanen for plantebaserede fødevarer har vi fået et vigtigt redskab, og vi vil fortsætte arbejdet for at få politikerne til at sætte konkrete mål for den plantebaserede udvikling. Ligeledes vil vi arbejde politisk for flere midler til Plantefonden, så fonden har mulighed for at imødekomme flere støtteværdige projekter fra de mange ansøgere.

Animal Charity Evaluators (ACE) udnævnte os som bekendt i 2022 som Standout Charity - en af verdens mest effektive organisationer til at hjælpe dyr og fremme plantebaserede fødevarer. Den udnævnelse bevarer man i to år. Det betyder, at vi i 2024 igen skal evalueres. Vi vil derfor arbejde på, at vi kan beholde denne udnævnelse, da den er en anerkendelse af, at vi finder de mest effektive veje til at ændre vores fødevaresystem i retning af mere mad til mennesker. Derigennem kan vi gøre den største forskel for flest mulige dyr.

2024 vil også byde på endnu mere international vidensdeling fra vores side. Vores håb er, at vi med dette kan bidrage til, at andre landes organisationer finder deres egne veje og strategier til at sikre politisk handling, der fremmer den plantebaserede omstilling fra jord til bord.

En ærbødig tak til alle medlemmer, bidragydere, frivillige, ansatte - især vores regnskabsteam Dennis Laursen og Marissa Bigtas - og samarbejdspartnere for igen i 2023 at skabe betydningsfulde resultater sammen med os. Vi ser frem til endnu flere i 2024.

I ønskes alle et grønt og forandringsskabende nyt år.

SÅDAN KAN DU STØTTE DANSK VEGETARISK FORENINGS ARBEJDE:

- Via hjemmesiden: vegetarisk.dk/bidrag
- MobilePay til 25419
- Kontooverførsel til 8401 1760307

Bidrag kan trækkes fra i skat op til 17.700 kr. i 2023 for alle bidrag til velgørende organisationer tilsammen.
Skattefradraget kan mangedobles, hvis man tegner et gavebrev, der forpligter til donationer i mindst 10 år.
Skriv til **regnskab@vegetarisk.dk** for yderligere information om sidstnævnte

Dansk Vegetarisk Forening

Vesterbrogade 15. 2,
1620 København V
51 91 89 78
kontakt@vegetarisk.dk
www.vegetarisk.dk

ANIMAL CHARITY EVALUATORS
RECOMMENDED CHARITY
2023